Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI · Sınav 3 (Orta düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 3

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
1a	**SB.5.1.1** Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme	Futbol takımında kaptan: takımı yönlendirmek, maçta takım arkadaşlarını motive etmek. Çevre kulübünde üye: kendisine verilen fidan dikme görevini yapmak.	İki rolü doğru yazma **(4 p)** Her role uygun sorumluluk **(4 p)** **Toplam: 8 p**
1b		Maça giderse kulüpte onun görevi yapılmaz, diğer üyelerin iş yükü artar ya da fidanların bir kısmı dikilemez. Etkinliğe giderse takım kaptansız kalır; takımın düzeni ve moral durumu olumsuz etkilenebilir. Her iki durumda da bir grup, onun rolünü yerine getirmemesinden etkilenir.	Kulübe etkisi **(5 p)** Takıma etkisi **(5 p)** Rollerin gruplara bağlılığını vurgulama **(2 p)** **Toplam: 12 p**
2a	**SB.5.1.1** Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme	Odasını toplama (18 öğrenci). Çocuk kendi odasını toplayınca evdeki işler paylaşılmış olur, aile bireylerinin yükü azalır.	Odasını toplama **(3 p)** Aile içi iş bölümüne katkıyı açıklama **(5 p)** **Toplam: 8 p**
2b		Kardeşine anlatırken konuları tekrar eder ve daha iyi öğrenir; açıklama yapma, sabırlı olma gibi beceriler kazanır. Bu da okulda derslerine ve grup çalışmalarına olumlu yansır. Ancak bu görev çok zaman alırsa kendi ödevleri aksayabilir.	Ailedeki rolün okuldaki role bir etkisini belirtme **(6 p)** Etkiyi gerekçelendirme **(6 p)** **Toplam: 12 p**
3a	**SB.5.1.2** Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme	Kültürel farklılıklara saygı ve merak/ilgi tutumunu gösterir. Bu tutum öğrencilerin kendini değerli hissetmesini sağlar, sınıfta güven ve arkadaşlık ortamını güçlendirir.	Saygı / ilgi tutumunu belirtme **(4 p)** Sınıf ortamına etkisini yorumlama **(6 p)** **Toplam: 10 p**
3b		Örnek: Öğrenciler birbirinden yeni gelenekler öğrenmiştir; farklı bakış açıları sınıfı daha ilgi çekici kılmıştır; öğrenciler birbirini tanıdıkça önyargılar azalmıştır.	Her uygun gerekçe (2 × 5 p) **(10 p)** **Toplam: 10 p**

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
4*a*	**SB.5.1.2** Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme	Kartı hazırlayan öğrenciler, yöresinin kültürü küçümsendiği için kırılır ve kendini değersiz hisseder. Sınıfta güven azalır, öğrenciler kültürlerini paylaşmaktan çekinir; birlikte yaşama zorlaşır.	Öğrencilere etkisi **(5 p)** Sınıf ortamına etkisi **(5 p)** **Toplam: 10 p**
4b		Örnek: Sınıfça panoya saygı kuralları belirlemek; her hafta bir kartı sahibinin anlatması ve herkesin dinlemesi; farklı el sanatlarını tanıtan bir sergi düzenlemek. Bu önlemler öğrencilerin birbirinin kültürünü tanıyıp değer vermesini sağlar.	Her uygun önlem (2 × 3 p) **(6 p)** Önlemleri saygıyla ilişkilendirme **(4 p)** **Toplam: 10 p**
5*a*	**SB.5.2.1** Yaşadığı ilin göreceli konum özelliklerini algılayabilme	Örnek: Trabzon, Karadeniz kıyısında, batısında Giresun, doğusunda Rize, güneyinde Gümüşhane ve güneydoğusunda Bayburt bulunan; Karadeniz Sahil Yolu üzerinde bir ilimizdir.	Üç doğru konum bilgisi (3 × 2 p) **(6 p)** Bilgileri anlamlı bir anlatımla birleştirme **(2 p)** **Toplam: 8 p**
5b		Örnek: Limanı sayesinde ürünler deniz yoluyla başka yerlere taşınabilir; sahil yolu sayesinde komşu illerle karayolu ticareti kolaylaşır; ulaşımın kolay olması ilin bir ticaret merkezi olmasına katkı sağlar.	Her uygun çıkarım (2 × 4 p) **(8 p)** Çıkarımları konum özellikleriyle gerekçelendirme **(4 p)** **Toplam: 12 p**

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir.